

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM
7-8. évfolyamos tanulók számára
3. forduló – DÖNTŐ - MEGOLDÁS

Össz.pontszám:	75p	
----------------	------------	--

A döntő időpontja: 2018. január 29. (hétfő)

Versenyző neve: Osztály:.....

1. Érted?

Összekeveredtek a szólások és a hozzájuk tartozó jelentések. Írd minden szólás mellé jelentésének a betűjelét!

1) Fejjel megy a falnak. E	A. Nem szólal meg.
2) Szöget ütött a fejébe. G	B. Dolgozik.
3) Leharapták a nyelvét. A	C. Szomorú lett.
4) Elvesztette a kedvét. C	D. Megverték.
5) Ellátták a baját. D	E. Meggondolatlan.
6) Kiesik a szeme. F	F. Nagyon néz valamit.
7) Keresi a kenyerét. B	G. Elgondolkodik rajta.
8) Keresi a bajt. H	H. Mindig rosszat csinál.

8p	
----	--

2. Állati előtag

**Az alábbi szavak állatnevekre várnak. Olyan állatneveket keress, amelyek a megadott kifejezésekkel jellegzetes jelentésű összetett szavakat alkotnak!
 (Pl. fül → szamárfül) Írd le az összetett szót!**

.....tej	<u>kutyatej</u>	(gyomnövény)kő	<u>macskakő</u>
.....felhő	<u>bárányfelhő</u>	köhögés	<u>szamárköhögés</u>
.....út	<u>egérút</u>	talp	<u>lúdtalp</u> (betegség)
.....sor	<u>libasor</u>	láb	<u>lúdláb, békaláb, lóláb,</u> <u>kacsaláb, gólyaláb</u>

8p	
----	--

3. Így vagy úgy?

Írd be a mondatokba a szópárok közül az odaillőt! Toldalékolhatod is a szavakat, ha szükséges.

hacsak – ha csak

Ha csak ez a kérésed, nem bánom.

Ne menj el hozzá, hacsak nem akarsz feltartani.

szível - szívlel

Bori mindig vitatkozik velem, nem szível.

Köszönöm a tanácsot, megszívlelem.

ízetlen - íztelen

Íztelen tréfát űztek vele az unokatestvérei.

Nem tettél elég fűszert a levesbe, ezért íztelen lett.

6p	
----	--

4. Barkochba

Ismered a barkochbát? Játsszunk! Melyik szóra gondoltam? Karikázd be a szó betűjelét!

- *Van-e a szóban kétjegyű mássalhangzó? - Igen.*
- *Kiejtéskor történik-e összeolvadás? – Igen.*
- *Ige? - Igen.*
- *Igekötős ige? – Igen.*

A) adjak

B) megszidja

C) kiszáll

D) megszabadít

- *Összetett szó? – Igen.*
- *Főnév? – Nem.*
- *Magas hangrendű szó? – Nem.*
- *Tartalmaz hosszú kétjegyű mássalhangzót? – Igen.*

A) közmondás

B) golyóstoll

C) meggyes

D) meggypiros

- *A négy szó közül a betűrendben a 3. helyen áll? – Nem.*
- *Főnévi igenév? – Igen.*
- *Tartalmaz egyjegyű hosszú mássalhangzót? – Igen.*
- *Tartalmaz hosszú magánhangzót? – Igen.*

A) zokni

B) kicsinyíteni

C) helyettesíteni

D) néni

9p	
----	--

5. Lyukas szavak**Egészítsd ki a hiányos szavakat!**

gyanúsított (u – ú)

tűzijáték (ü – ú)

épül (ü – ú)

áhítat (i – í)

harmónia (o – ó)

harmonikus (o – ó)

szakáll (l – ll)

általános (l – ll)

benszültött (n – nn)

kijjebb (jj – lj)

beljebb (jj – lj)

bacilus (l – ll)

12p

6. Választó**Karikázd be a helyesen elválasztott szavakat!**

<u>Kos - suth</u>	<u>locs – csan</u>	<u>nap – pal</u>	<u>es – er - nyó</u>
min - djárt	<u>bo – dza</u>	<u>ma – dzag</u>	lánd – zsa
ren - dőr	könyv – e - lő	pénz - ért	<u>füty - tyent</u>

12p

7. Hogy mondod?**Keresd meg az idegen eredetű szavak magyar megfelelőjét, és kapcsold egymáshoz a párokat!**

lokomotív — megrázkódtatás
 trauma — mozdony
 rébusz — folyamatos
 nonstop — rejtvény
 ováció — ellentét
 kontraszt — örömujjongás

6p

8. **Elveszett – keressük.**

Válaszd ki a lehetőségek közül, hogy melyik szó hiányzik az idézetekből!

„Oh mondd: ha előbb halok el, tetemimre
Könnyezve borítasz-e szemfödelet?
S rábírhatsz-e majdan egy ifjú szerelme,
Hogy elhagyod érte az én nevemet?”
(Petőfi Sándor: Szeptember végén)

„Hanem a mi Péter-Pálunk
Háza körül mást találunk:
Zenebonát, örök patvart
Majd felfordítják az udvart;
Rossz szomszédság: török átok,
S ők nem igen jó barátok.”
(Arany János: A fülemile)

„A Fénynek földi hang még nem felel,
Csak a színek víg pacsirtái zengtek:
Egy kirakatban lila dalra kelt
Egy nyakkendő; de aztán tompa, telt
Hangon a harangok is felmerengtek.”
(Tóth Árpád: Körúti hajnal)

*nyakkendő, nevemet, fekete rigó, harsonák, rokonok, görög, török,
barátok, pacsirtái, ifjú, harangok, patvart, vitát, gazda, kezemet*

8p	
----	--

9. **Szerző nélkül**

Magányos szerzők keresik elveszett műveiket. Keresd meg a szerzőhöz tartozó címeket! Írd a szerző betűjelét a megfelelő helyre!

A) Ady Endre	Huszt	D
B) Arany János	Az alföld	E
C) Juhász Gyula	A magyar Ugaron	A
D) Kölcsey Ferenc	Milyen volt...	C
E) Petőfi Sándor	A walesi bárdok	B
F) Vörösmarty Mihály	Szózat	F

6p	
----	--